

# Ivan Noveský: Sebevražda a vlastizrada, ta dvě slova vystihují, co se děje u nás v energetice

- CZ24 News | 16. května 2023

ČESKO: Ačkoli se u nás vyrábí docela levně více elektrické energie, než kolik jí spotřebujeme, její cena patří k nejvyšším v Evropě. Nabourává tak nejen rodinné rozpočty, ale prodražuje veškerou produkci, a snižuje konkurenceschopnost celé ekonomiky. A jako by to nestačilo, přiliju olej do ohně, tak ještě emisní povolenky pro domácnosti a osobní přepravu, které cenu energií dále zvednou. Rozum zůstává stát, že právě tento krok označil premiér Petr Fiala za úspěch českého předsednictví v čele Evropské unie. Náš host, odborník na energetiku Ivan Noveský v předchozí části rozhovoru upozornil: „Ceny energií roztočily šílenou inflaci, a vláda, místo toho, aby s tím něco dělala, chrochtá blahem, kolik se vybírá na DPH. Je to ekonomicky absolutně likvidační: Firmy propouštějí, to znamená, že vzrostou sociální náklady, a bude ohrožen sociální smír.“

**Martina:** Pane Ivane Noveský, ještě před cirkou rokem a půl bylo často z úst politiků slyšet sousloví: Energetická suverenita České republiky. Jak se na toto slovní spojení, a hlavně na význam a princip díváte teď pohledem člověka, který už ví o rok a půl více informací, a ví kam se evropský, i český energetický trh ubírá?

**Ivan Noveský:** Energetickou suverenitu v podstatě máme. Máme ji v elektřině, a mohli bychom ji mít neustále.

**Martina:** V elektřině. V plynu samozřejmě ne.

**Ivan Noveský:** Protože jsme opravdu výrobci. A jak jsem před chvílí říkal, tak export od nás stále stoupá. Proč vyrábíme za nejméně, a za nejvíce kupujeme? Řeknu to pro posluchače jednoduše: Protože se elektřina nedá skladovat. My tady sice máme přečerpávací elektrárny, Dalešice, Dlouhé stráně a přehrada u Prahy. Takže tady máme tři malinké, které přečerpávaly, a pár malinkých akumulátorových. Ale to je v podstatě o ničem. Vzhledem k výrobě, a tomu všemu, je to vlastně zcela zanedbatelné. Elektřina se nedá skladovat. Elektřina, která se teď vyrobí, se teď musí spotřebovat. Teď se vyrobí – teď se musí spotřebovat. Ale vezměte si, že naši výrobci teď vyrobí elektřinu, kterou ale prodají předem do roku 24–25, například za 30 jednotek. Teď nebudeme říkat, jestli je to koruna, a tak dále.

**Martina:** Ano.

**Ivan Noveský:** Za třicet jednotek ji vyrobí, za 100 jednotek ji teď do roku 24–25 prodávají. Tuto elektřinu vyrobili teď, ale protože elektřina se spotřebovává teď, protože ji nejde skladovat, tak se kupuje za 300. Takže: Za 30 se vyrobí. Za 100 se prodá do budoucna. Ale tatáž elektřina, protože je to pořád stejná elektřina, se kupuje za 300. A to platíte vy. V tom je to kouzlo.

**Martina:** To není kouzlo. To je děsivé.

**Ivan Noveský:** Samozřejmě. Pro někoho je to kouzlo. Pro ty, co mají zahraniční konta, je to kouzlo. Ale pro ty, co to mají platit, jako jste vy, já, posluchači, většina posluchačů, pro nás je to děsivé. A to je to, co říkal i Vláda Štěpánů, že nám utíkají doslova a do písmene miliardy, a možná miliardy každý

den.

**Martina:** A řekněte mi, máte nějaký názor na to, proč si to necháváme líbit? Protože při představě, že já jsem zemědělec – vypěstuji jednu mrkev s nákladem, řekněme, 50 haléřů, a dám ji na trh, a za 50 korun si ji pak koupím, tak to se asi tomuto podivnému matematickému vzorci budu bránit.

**Ivan Noveský:** Víte, my, Češi, jsme v tomto tak trošičku možná jako ovce, doslova a do písmene. Vezměte si, že ve Francii by už dávno hořely ulice, auta, všechno. Vezměte si, že v Belgii, jestli se nepletu, nebo v Holandsku, teď vyhráli zemědělci, protože jim úplně nesmyslně řekli, že musí vybít svá stáda. Nakonec myslím, že jste tu měla Radka Novotného, se kterým také spolupracujeme přes vodu. Takže to je přesně ten systém: My tady máme studnu, ale teď k ní postavíme někoho, kdo nám bude z naší studny prodávat vodu za šíleně předražené peníze. To je příklad z elektřiny.

**Pro energetika je důležité, že ceny energií se promítají do všeho, a tím se rozjíždí inflace. Ale inflaci lze zastavit snížením cen energie, ať k nám chodí, odkad' chce.**

**Martina:** Když se vrátím k vládnímu zaklínadlu „energetická suverenita České republiky“. Myslíte, že jsou to jenom prázdné řeči? Protože, jak jste zdůraznil „víme už dávno, že v elektrické energii suverénní jsme.“

**Ivan Noveský:** V plynu nebudeme.

**Martina:** V plynu a ropě nikdy být nemůžeme. Řekněte mi, proč o tom pořád někdo mluví?

**Ivan Noveský:** Ale to dnes není na mně, to je snad na vládu, protože oni se tím zaklínají, protože to dobře zní. Tak si vezměte, že vláda vám bude říkat spoustu zajímavých a krásných věcí a vět, jako: „Je to všechno dobré. Máme deštník. A jsme zastropovaní. A nemusíme se ničeho bát, a nikoho nenecháme padnout.“ Všechny takovéto řeči. Ale ve finále budeme v plynu vždycky na někom závislí. Tak jestli budeme závislí na nedemokratickém Rusku nebo na nedemokratických Spojených státech, nebo nedemokratickém Kataru – vždyť je to vlastně úplně jedno. Pro mě jako energetika je důležité, aby energie tady opravdu byly jako vstup do všeho, protože se to do všeho promítá. A tím se rozjíždí inflace. A inflace se dá zastavit sundáním ceny energií. Takže já jsem pro to, ať to k nám chodí, odkad' chce. Protože jste vy schopna poznat, jestli je ta molekula demokratická ze Spojených států, nebo jestli je demokratická z Nigeru, nebo jestli je demokratická z Ruska? Já to schopen poznat nejsem. Jedině vím, že když sem to LNG, díky nesmyslnému frakování ve Spojených státech, chodí, tak v tom je více síly a dělá to neplechu ve spotřebičích. To víme. Ale jinak se to v podstatě nepozná, a výslednost je zhruba stejná.

**Martina:** Pro mnohé už v tuhle chvíli v podstatě hovoříte jako vlastizrádce. Víte to? Protože v okamžiku, kdy řeknete: „Potřebujeme plyn, a je jedno, odkud ho získáme,“ tak to je vlastně pro tuto chvíli tak nekorektní, že je nebezpečné to říkat.

**Ivan Noveský:** Myslíte, že mluvím jako Američan? Protože Američané stále obchodují s Ruskem ve velkém. Všechny státy obchodují s Ruskem ve velkém. Takže to jsou všechno vlastizrádci? Já tomu, přiznám se, nerozumím. Pro mě je důležité, aby tady občané měli slušné životní podmínky, aby nám nepadal průmysl, aby se držel, aby se držela energetika a všechny tyto věci. Já jsem Čech, to je pro mě důležité. A jestli budu vlastizrádce proto, že mi budete říkat, že se chovám jako Američan, nebo Němec, Švýcar, nebo Rakušan, tak se tak asi chovám. No. U nich je to normální, u nás asi tedy ne.

**Martina:** Ivane Noveský, představte si, že jste předseda vlády...

**Ivan Noveský:** Ne, to ne. Tuto představu bych...

**Martina:** Vteřinku si to udržte: s většinou v parlamentu. Co byste osobně udělal třeba ohledně zásobování plynem? Jaká opatření? Jaké kroky?

**Ivan Noveský:** Okamžitě bych začal jednat s Ukrajinou, s Ruskem a se Slováký, a začal bych odebírat plyn za laciné, nebo za slušné peníze. Okamžitě bych začal jednat, a přinutil bych jednat výrobce elektřiny, aby se chovali podle zákona o cenách a aby začal fungovat regulační úřad. Udělal bych toho strašně moc. Ale já už jsem v exekutivě byl, už jsem řídil i Energetický regulační úřad, byť jsem byl první místopředseda, nebo jsem ho zakládal v roce 2001. Zakládal jsem Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, což byl tehdy obrovský komplex, a najednou na mě spadlo za čtyřicet miliard majetku, a podobně. Takže já jsem si všechno tohle prošel. A exekutivu dělat nechci.

Já jsem odborník na energetiku. Řídit stát je velmi složité, to uznávám. To není legrace. Upřímně řečeno, myslím, že bych dokázal poradit lidem, kteří by to řídili, jak se to má dělat, a myslím, že nás je tady mnohem víc odborníků, kteří jsou schopni poradit, a to tak, aby to tady fungovalo, protože bez energetiky žádný stát nefunguje.

**Vládo, kupte zásobníky plynu! Přinutíte výrobce elektřiny, aby konali podle zákona o cenách, a odstraníte zbytečné obchodníky, kteří to jen navzájem překupují.**

**Martina:** Já vím, že se o to mnohé energetické skupiny pokoušely, ale většinou, pokud vím, bez odezvy.

**Ivan Noveský:** Tak my jsme třeba minulé vládě nabízeli: „Kupte zásobníky plynu.“

**Martina:** RWE.

**Ivan Noveský:** Ano, RWE. Většinu z nich drží RWE, jednu má MND, a ještě... Většinu zásobníků má teď RWE, a tyto zásobníky plynu byly ke koupi koncem roku 2021 za nějakých pět set milionů euro, což je zhruba nějakých třináct miliard korun, řekněme. A tehdy jsme nutili vládu, aby to koupila, protože jsme říkali, že je to výhodný Kauf, opravdu výhodný Kauf. Já jsem stavěl zásobníky na jižní Moravě, když jsem stavěl třeba Dolní Dunajovice, což je dodnes největší zásobník plynu v České republice, a tehdy to stálo jednu miliardu dvě stě milionů korun československých, což je dneska nějakých řádových čtrnáct, patnáct miliard korun českých. Čili, oni nám vlastně nabízeli všechny tyto zásobníky za cenu jednoho, a my jsme to nevzali. Dneska bych doporučil: „Zkuste ty zásobníky znovu koupit.“ Tehdy se do toho přihlásil pouze koncern EPH pana Křetínského, ale Němci tento dar zrušili, a nakonec to neprodali.

**Martina:** Odkupte to, ať to stojí, co to stojí?

**Ivan Noveský:** Ne, ať to stojí, co to stojí, ale musí se to zkalkulovat. Tyto zásobníky mají kapacitu zhruba třetiny roční české spotřeby. To znamená, že na vyrovnávání, hraní si s cenami plynu pro obyvatelstvo a průmysl, je to úplně ideální, protože nakupujete plyn v době, kdy je nejlacinější, a cpete ho do zásobníků, a v době, kdy je nejdražší – v zimě – ho naopak zase ze zásobníků pouštíte ven. To je právě princip zásobníků. Tohle bych doporučil.

Druhá věc: Doporučil bych: Kupte NET4GAS, což je bývalý tranzitní plynovod, který je dneska využit zhruba jenom ze čtvrtiny. Za prvé je to strategická záležitost, a za další, jsou na něj napojené zásobníky také přes plynárenskou síť. A navíc on sám o sobě může sloužit jako malinký zásobník,

protože do těch trubek, kde je metr čtyřicet průměr, se při tlaku 75 atmosfér vejde hrozné kvantum plynu, takže i tam se vytváří akumulace a zásoba. Přinutil bych výrobce elektřiny, jak jsem říkal, aby konali podle zákona o cenách Energetického úřadu. A úplně bych odstranil zbytečné obchodníky, kteří si to jenom překupují navzájem, což je úplně o ničem, protože elektřina jako taková v podstatě není nic, co by se dalo někde založit, jak jsme si o tom několikrát říkali, uskladnit. S tím se nedá nic dělat prostě jinak.

**Martina:** Spousta věcí, které říkáte, mně, jako laikovi, zní velmi logicky. Tedy jako: Má dáti – dal.

**Ivan Noveský:** Ono je to jednoduché.

**Martina:** Třeba to možná z hlediska celoevropského tak jednoduché není, protože nic z toho, co říkáte, se u nás momentálně pravděpodobně neděje. Je to tak?

**Ivan Noveský:** Je to smutný příběh. Neděje.

**Někteří politici v Bruselu, nebo v Čechách, si myslí, že elektřina se vyrábí na burze, nebo v zásuvce a že když strčí zástrčku do zásuvky, tak tam elektřina přece je**

**Martina:** Řekněte mi, je to třeba proto, že máme notičky z Evropské unie? Nebo je to také výmluva, a mohli bychom se na našem vlastním energetickém poli chovat mnohem sebevědoměji a samostatněji?

**Ivan Noveský:** Tak se podívejte na inflaci, která u nás zuří takovým způsobem, a podívejte se na okolní státy. U nás se říká, že něco kvůli válce. Ale okolní státy nejsou tedy ve válce? Rozumíte? Já nejsem politik, ale když se na to tak koukám, tak... Podívejte se, já jsem opravdu praktik, kdysi dávno jsem byl stavební inženýr, stavěl jsem tehdy velké stavby. Pak jsem si dodělal ještě práva, takže jsem se zajímal i o toto. Ale upřímně řečeno, já jsem v podstatě normální člověk, který se snaží přemýšlet selským rozumem.

Stačilo by jenom, kdyby vláda přemýšlela selským rozumem, a kdyby se chovala ve prospěch České republiky, českého průmyslu, české energetiky, českých občanů a českého zemědělství. Vždyť zemědělství je také zu grunt. Vy jste říkala „velké zisky“. Ale to není tak úplně pravda. Ono to není tak jednoznačné, že by tam byly nějaké velké zisky.

**Martina:** A tam jsou zisky vzhledem ke zvýšení cen?

**Ivan Noveský:** No. Což je ale...

**Martina:** Což vlastně odnáší spotřebitel, že?

**Ivan Noveský:** Přesně tak.

**Martina:** Zmínil jste tady inflaci, se kterou se opravdu držíme v čele evropského pelotonu. Řekněte mi, kdo myslíte, že na tom má u nás zásluhu? V uvozovkách zásluhu.

**Ivan Noveský:** Tak jednoznačně si to řídí vláda, respektive neřídí. Já nevím, jestli to řídí, nebo neřídí. Ale je to prostě vláda, a vláda je povinná zasáhnout. Existuje tady úřad, kterého jsem si kdysi vážil, což bylo ministerstvo financí, které fungovalo. Měl by tady opravdu existovat Energetický regulační úřad, který jsem v roce 2001 zakládal, abych se do něj potom v roce 2016 vrátil jako první místopředseda, a pomáhal, když jsme drželi ceny energií. Už tehdy byly samozřejmě snahy jít co

nejvýš, a s výmluvou na Evropu a všechno. Ale to je úplně zbytečné. To rozdělení, rozškatulkování se tady udělalo tak divně, že to v podstatě není úplně košer. To byl evropský výmysl. Kupodivu to nevymysleli naši politici, ale vymysleli to v Evropě. Ale i to, že jsme nesmyslně vstoupili na burzu. Ale vezměte si, že někteří politici, ať už jsou v Bruselu, nebo možná i tady u nás v Čechách, čeští politici, snad mají pocit, že se elektřina vyrábí na burze, nebo, že se vyrábí někde v zásuvce? Oni říkají, že když strčí zástrčku do zásuvky, tak tam elektřina je. Tito lidé si neuvědomují, že se musí někde vyrobit.

**Martina:** Voda vzniká v kohoutku, a elektřina v zásuvce.

**Ivan Noveský:** Ano, přesně tak.

## **Způsob obchodu a ekonomiky v oblasti energetiky u nás by se dal nazvat vlastizradou**

**Martina:** Pane inženýre Noveský, řekněte mi, když to takto popisujete, máte pro tento způsob obchodu a ekonomiky nějaké zařazení? Je to kapitalismus? Nebo je to maskovaný socialismus? Nebo je to něco úplně jiného?

**Ivan Noveský:** Nebo se to dá nazvat třeba vlastizradou.

**Martina:** To není ekonomický systém.

**Ivan Noveský:** To není. Kolem se nikdo takto nechová. Já jsem se vás ptal, jestli byste si nechala opravovat podvozek od elektrikáře. A státní rozpočet vám může dělat elektrikář? A jsme u toho.

**Martina:** Jsme průmyslová země závislá na energiích. Co nás čeká?

**Ivan Noveský:** Toho se právě děším, protože ještě ke všemu je tady nesmysl, který jde paradoxně z Bruselu, to znamená elektromobilita, která je sama o sobě docela problém, který likviduje náš automobilový průmysl. Já chápu, že někdo chce omezit mobilitu obyvatelstva. Třeba v Číně paradoxně taky stoupá počet elektromobilů, ale tam je to opravdu z důvodů ekologických, protože čínská velkoměsta začala být zaplavena smogem. Ale u nás elektromobilita? Když se na to podíváte, tak já tvrdím, že když má někdo vlastní výrobu, když má vlastní fotovoltaickou elektrárnu, svou baterku, a nabíjí si svůj elektromobil takhle, tak já říkám: „Ano, chováš se ekologicky.“ Ale ti, co jezdí s elektromobilem do veřejných nabíječek, a to je většina, tak z čeho je tato elektřina? Vždyť si vezměte, že u nás stoupá procento výroby elektřiny z uhlí. Stoupá. Ne, že klesá. Stoupá. My jsme v roce 2021 vyrobili, když to vezmu procentně, z uhlí 45,4 procenta elektřiny, a v roce 2022 už 48,5 procenta, což už je skoro půlka vyrobené elektřiny. To znamená, že každý, kdo jezdí ekologicky elektromobilem, tak nabíjí elektřinou z uhlí.

**Martina:** Tak, ale to do roku 2030, protože pak se, podle předpokladů, máme uhlí vzdát. A v roce 2035 začne platit zákaz prodeje aut se spalovacími motory. Dává vám to nějaký ekonomický smysl?

**Ivan Noveský:** Ekonomicky to nedává smysl vůbec, ekologicky taky ne, a energeticky je to sebevraždné. A u nás je to volnější, protože nový ministr, já říkám živočišného prostředí, životního prostředí, řekl, že chce s uhlím ukončit v roce 2033. Jenomže problém je v tom, jak jsem říkal, že výroba z uhlí pořád roste. To znamená, že půlka elektřiny by tady najednou chyběla? A mezi tím by se měly rozmnožovat další elektromobily, a tak dále? A teprve v roce 2036, podle největších optimistů, má naběhnout další nový blok v Dukovanech, který se ještě nezačal pořádně stavět, respektive ještě není ani vybrán dodavatel.

**Martina:** Kdybychom po roce 2030 odstavili energii z uhlí, tak myslíte, že nás v tom případě čeká ztráta suverenity i ve výrobě elektrické energie? Bude jí najednou málo?

**Ivan Noveský:** Samozřejmě. Ale nebude odkud dovážet, protože není odkud dovážet. My jsme dneska exportér, jak jsem říkal, u nás v loňském roce stoupl export z 11 terawatt na 13,5 terawatt. Zvyšujeme podíl elektřiny vyráběné z uhlí a zvyšujeme export mimo Českou republiku.

## **Green Deal je Black Deal. Chudneme, zdražují energie, roste podíl výroby elektřiny z uhlí, a tedy i emise, řadí inflace.**

**Martina:** To znamená, že v rámci Green Dealu chudneme, roztáčíme kola inflace, zdražujeme energii. Ale přitom, protože ji potřebujeme vyrobit, zvyšujeme podíl výroby elektrické energie z uhlí.

**Ivan Noveský:** Přesně tak.

**Martina:** Někde jsem se sama ztratila.

**Ivan Noveský:** Black Deal. Říkejte tomu black deal, a budete tomu říkat zcela správně. Protože stoupají emise, stoupá zatížení životního prostředí, stoupá zatížení občanů a stoupá zatížení průmyslu.

**Martina:** Zeptám se hláškou z filmu: „A komu tím prospějete?“ Ne tedy konkrétně vy, ale kde rozmotat toto podivné zašmodrchané klubko?

**Ivan Noveský:** Jak jsem říkal, byly tady troje volby, a vláda vždycky dostala absolutorium. Lidem to zatím nevadí. Používal jsem rčení Mirka Ševčíka, který vždycky říkal: „Čechům se rozsvítí, až se zhasne.“ Dneska už mi toto rčení ani tak nepříjde. Dnes už se mnohdy zhasíná a Čechům to stále ještě nespíná.

**Martina:** A není to jenom české věc, protože Green Deal je celoevropská ideologie.

**Ivan Noveský:** Jasně, ale vezměte si, že jak jsem říkal, že v Polsku začínají stavět dvě jaderné elektrárny, a v Maďarsku dokončují.

**Martina:** Snaží se připravit, řekněme.

**Ivan Noveský:** Jasně. Oni se snaží, aby to přežili. My ne. My jdeme sebevražednou cestou likvidace České republiky.

## **Petr Fiala mluvil o energeticky suverénní ČR, a že by se v budoucnu měla ohledně dovozu plynu a ropy suverénně rozhodnout, od koho a za kolik nakoupí. To je jako říct v obchodě, že za šaty za 2 000 dám jenom 1000.**

**Martina:** Když svého času mluvil Petr Fiala o energeticky suverénní České republice, tak zmínil, že v budoucnu by měla být sama schopna se v případě dovozu plynu a ropy suverénně rozhodnout, od koho a za kolik je nakoupí. To je trošičku, jakože se mám suverénně rozhodnout, u koho si udělám dluh. Třeba...

**Ivan Noveský:** Ne. To je jako když půjdete do kšeftu, do obchodu, a oni tam budou mít, nevím, nějaké šatičky za dva tisíce, a vy se suverénně rozhodnete, že je koupíte za tisíc. Myslíte, že se suverénně rozhodnete, nebo na vás zavolají policajty, až ty šaty seberete a necháte jim tam tisícovku? Já myslím, že na vás zavolají policajty a seberou vás. Protože to je prostě nesmysl.

**Martina:** A proč to říká? Když si to totiž člověk přečte, tak vidí, že tady nám něco drhne.

**Ivan Noveský:** Víte, paní Martino, já nejsem politik. Nejsem politik, ale přiznám se, že musím udělat jedno politické prohlášení. Četl jsem prohlášení pana Petra Fialy z roku 2014, a to bych tam podepsal jedno každé slovo. Ale on dneska říká něco úplně naopak. To, co bylo tehdy bílé, je dnes černé, a co tehdy bylo černé, je dneska bílé. Zeptejte se jeho, protože já na to nemám odpověď. Já bych ho nikdy nevolil, protože vím, co je to za člověka. Mám s ním zkušenost z doby, kdy byl ještě ministrem školství, mládeže a tělovýchovy, když tehdy jasně napsal a podepsal to, že etika a občan nejsou prioritou ani jeho ministerstva, ani jeho tehdejší vlády. Občan a etika. A pak šel a stal se předsedou Občanské demokratické strany. Takže občan není prioritou jeho vlády? A Občanská demokratická strana? Stal se předsedou? Rozumíte? Já tomu nerozumím. Přiznám se, že tomu nerozumím.

**Martina:** Pojdme se ponořit zpátky do plynu. Zmiňoval jste tady, a často se o tom teď mluví, že plyn, který k nám teď přitéká, má jinou kvalitu, není tak čistý. Je to vážné? Budou z toho plynout nějaké potíže, nebo ho tím pádem jenom zkrátka spotřebujeme více?

**Ivan Noveský:** Z hlediska výhřevnosti tam není tak velký rozdíl. Problém je opravdu v tom, že je v tom více síry, která v podstatě likviduje zvláště měděná potrubí, ale i ostatní. Tam kde je kovové potrubí, tak ho prostě likviduje. Bohužel. Není to samozřejmě teď hned. Někde se sice může jednorázově ucpat kotel, nebo tak, ale to prostě není tak, jako že teď hned by ho to zlikvidovalo. My jsme tady byli celá léta zvyklí, že zemní plyn, který k nám chodil přes Ukrajinu a Slovensko, byl kvalitní a čistý. Léta. Pak to chodilo přes Německo, a zase byl kvalitní a čistý. Dneska už bohužel plyn tak kvalitní a čistý není.

**Martina:** Takže se máme třeba připravit na to, že se nám budou ucpávat kotle? Co tedy bude s plynovou infrastrukturou jako celkem? S potrubím a s kotli, které byly připraveny na kvalitní plyn, který k nám doposud plynul?

**Ivan Noveský:** Za kvalitu plynu zodpovídá distributor. Jenomže vy, jako spotřebitel, se můžete dostat na takzvaně „kratší konec“, a to tak, že distributor řekne: „Já dodávám plyn v evropské kvalitě,“ a vy nemáte možnost to zkontrolovat. A pokud máte kotel v záruce, tak dodavatel řekne: „Ale to byl špatný plyn.“ A vy, jako občan, jako spotřebitel, v tom zůstanete uprostřed, protože jak dokážete, že plyn nebyl kvalitní? To chce pořádnou kontrolu plynu, pořádnou kontrolu kvality čistoty. To všechno se dá zařídit, a je to povinnost distributorů. Ti to mají dělat. To znamená, že je potřeba, aby to zafungovalo. A zase: V tomto by měl fungovat Energetický regulační úřad a další státní úřady, protože toto jsou věci, u kterých občan nemá moc si to sám kontrolovat. Nemá.

**Měli jsme kliku, že byla mírná zima, takže jsme přežili. Kdyby byl velký mráz, tak to nemuselo hodně lidí přežít.**

**Martina:** A funguje tedy v naší zemi něco ohledně energií? Protože zatím mrzneme, mnozí máme samozřejmě potíže s placením, mnozí jsou vyděšeni, ale mírnou zimu jsme přežili. Je tady tím pádem něco, co tady ještě funguje? Protože zatím si můžeme říkat „dobré“.

**Ivan Noveský:** Ano. To je to, když někdo padá ze 13. patra, a ještě v druhém patře říká: „Zatím dobré...“ Že ano?

**Martina:** Proto jsem to zmínila. Zajímalo by mě, ve kterém jsme patře, nebo jestli to zase nevidíme moc černě, protože to zatím všechno nějak funguje.

**Ivan Noveský:** Víte, existovaly třeba některé prognózy, které jednoznačně říkaly, že zimu přežijeme,

když budeme mít plné zásobníky, a když budeme denně dostávat deset milionů kubíků plynu přes Německo, nebo odjinud. Nakonec ve finále vlastně zima nebyla, i když třeba dodávka plynu chodila, a chvíli klesla i pod deset. Prostě jsme měli kliku.

Tedy neříkám, že Fialova vláda, ale my, jako Česká republika, jsme měli kliku, že jsme to přežili. A kdyby přišel třeba rok 1978, kdy se to najednou změnilo, a bylo tady nějakých 15, 25 stupňů, nebo dokonce o třicet stupňů, na Silvestra. A zamrzly kotle, zamrzlo uhlí, zamrzlo všechno, protože tehdy nebyl plyn. Takže tehdy byla opravdu takováto katastrofa. Tak kdyby přišla takováto zima, tak teď jsme všichni v háji, protože tuto zimu by prostě hodně lidí nepřežilo. Naštěstí zima nebyla. Naštěstí.

**Martina:** Já jsem byla na nějaké teplárenské konferenci, a tam zaznělo: „Naším úkolem je přežít tuto zimu, ale hlavně ty dvě příští.“ Myslíte, že nás tedy čekají ještě nižší patra?

**Ivan Noveský:** Obávám se, že mohou. Ale nejsem jasnovidec, takže neumím kouknout do křišťálové koule a říci: „Příští zima bude zase nezima, jako byla teď, nebo přijde pořádná zima.“ Uvidíme. V každém případě se musíme nachystat. A proto říkám: Kupme zásobníky, kupme ten tranzit, a jednejsme ať už, nevím, s Ukrajinou, Ruskem, a se Slováky o přepravě plynu, ať to k nám jde.

**Martina:** Pane Ivane Noveský, vy tady říkáte: „Kupte zásobníky.“ Myslíte, že by stát měl vlastnit i výrobu elektřiny?

**Ivan Noveský:** Není důvod. Stačí, když se budou uplatňovat zákony o cenách. Dneska tady máme zákon o cenách, který by měl fungovat, a pokud bude fungovat, tak není důvod, aby stát vykupoval zbytek ČEZu, nebo tak. Vždyť to není potřeba. Vždyť stát má téměř 70 procent ČEZu. Takže tam vůbec není důvod. Říkám: Důvod je, aby vlastnil zásobníky s plynem, protože elektřina se nedá skladovat, kdežto plyn se skladovat dá. Čili ve Státních hmotných rezervách by měl být plyn a zásobníky. Máme tam kdeco, tak proč by tam nebylo něco, co potřebujeme k životu?

**Martina:** Už jsem tady zmiňovala, že jsme dnes společně namalovali hodně čertů na zeď. Je něco ohledně energetiky, co u nás opravdu dobře funguje?

**Ivan Noveský:** Výroba zatím pořád funguje, jádro zatím funguje. Když se podíváte třeba na křivky toho, jak se u nás vyrábí elektřina, a jak se vyrábí v Německu, nebo v dalších státech, tak u nás opravdu vidíte, že třeba jádro prostě pořád jede ustáleně a je bezpečné. Paradoxně i uhlí jede, je bezpečné. A obnovitelné zdroje jedou podle toho, jestli svítí, fouká, nebo prostě jak to jde. Takže si myslím, že i v energetice výroba zatím nějakým způsobem funguje, ale je to otázka cenové politiky, a politiky státu. A to nefunguje.

## **Je potřeba informovat občany, aby se domáhali toho, aby to tady fungovalo**

**Martina:** Pane Ivane Noveský. Vy jste tady řekl, co by měla udělat vláda, co by měly udělat energetické podniky, co by měla udělat třeba i v rámci jakýchsi mezinárodních dohod a kroků. Ale to my ovlivnit nemůžeme. Martina nic neovlivní. Martina může udělat mnoho rozhovorů, ale to, jak to bude vypadat s naší energetickou strategií, ovlivnit nemohu. Co můžu udělat já? Řekněte mi, co doporučujete?

**Ivan Noveský:** Informovat lidi. Informovat občany, aby se domáhali toho, aby to tady fungovalo. Ale mírovou cestou. Já nejsem pro žádné násilí a nechci žádné defenestrace. Prostě tvrdím, že je potřeba lidi informovat. Oni to ani nevědí. Lidi opravdu netuší, jsou zahlceni svými drobnými problémy, kde sehnat na to, aby zaplatili nesmyslně vysoké zálohy, a nevím, co všechno ještě. Takže lidé žijí těmito problémy. Tedka třeba žijí i těmi problémy, že spousta lidí, aby ušetřila, si zaplatila fotovoltiku, a teď jsou zase nějaké problémy na navrhovatelské straně, a podobně. Tady je tolik faktorů. Prostě



informovat lidi. To je podle mě váš hlavní úkol.

A my, naše Národní rada obnovy, což je vlastně náš spolek, kde je Zdeněk Jandejsek, Vláda Štěpán, Petr Bohuš a další, se prostě snažíme lidi informovat. Poskytujeme vždy informační bázi tomu, kdo si řekne. I kdyby si řekla třeba ODS, kdyby chtěli mít nějaké experty, kteří s tím chtějí něco dělat – kdyby si prostě řekli. S lidmi od Babiše spolupracujeme také a od Okamury také. I s dalšími, malinkými, ať už se jedná o PRO, nebo o Přisahu, a o tyto všechny. Prostě když si řeknou, tak my jim dáváme informace. A všem dáváme stejné informace. A vždycky říkáme: Politiku si v tom musíte udělat vy. My jsme pouze odborníci, nic jiného, a snažíme se lidi jenom informovat. Nic jiného dělat nemůžeme.

**Martina:** Tak já budu informovat. Ale přesto se budu potřebovat zahřát. Co byste mi radil? Co dělat za chvíli? Nějaká úplně obyčejná „malá domů“. Mám štípat dříví?

**Ivan Noveský:** Dříví? Z dříví jsou také exhalace. Ale upřímně řečeno, pokud máte tu možnost, pokud bydlíte v nějakém domečku, a máte tam možnost si sehnat dříví, tak samozřejmě je dříví vaše jistota. A zatím to Unie nezakázala, i když se k tomu možná chystá, nebo se říkalo, že se k tomu chystá. Určitě zateplit dům. To jo. Dokonce jsme právě říkali, že kdyby se do vlády dostal někdo rozumný, a my jsme mu radili, jak už Štěpán, nebo Janeček nebo nevím, Hynek Beran, nebo kdokoliv z nás, z našich lidí, kteří kolem toho děláme, tak bychom říkali: Dobře, tak nedávejte nesmyslné dotace na nějaká velká nesmyslná centra, dejte dotace lidem. Dejte dotace lidem, ať si udělají svou solární elektrárnu na střeše. Ať si zateplí barák. Tím ušetří. Ať dojde k tomu, že se lidé budou jakoby samozásobovat. A toto je určitá cesta.

**Martina:** Nezachrání to ekonomiku, nezachrání to výrobu, ale je to jakási mikropéče.

**Ivan Noveský:** Pomůže to lidem.

**Martina:** ...u každého člověka...

**Ivan Noveský:** Přesně tak.

## **Green Deal je antiekologický a sebevražedný. Musí skončit.**

**Martina:** Pane Ivane Noveský, kdyby mi někdo před čtyřmi roky vyprávěl, jak se změní svět, co všechno se stane, co se může odehrát, a co se odehraje, a jak velmi se promění společnost, tak bych mu řekla, že ho chytá fantas. A stalo se. Vy jste říkal, že samozřejmě nemůžete predikovat, co bude dál, ale jak vidíte naši společnost třeba za další čtyři roky?

**Ivan Noveský:** No, to bude po volbách? Dobře.

**Martina:** Tak za deset let.

**Ivan Noveský:** Podívejte se, tyto nesmysly, antiekologický, takzvaný Green Deal – to musí skončit. To je opravdu nesmysl. Mluvili jsme o Číně, jak tam rozjíždí elektromobily, protože to potřebují. Jenomže nikdo už neříká, jestli tam ještě víc rozjíždějí benzínová auta, že se vozí z Číny benzínová auta do Evropy, protože jsou laciná a kvalitní, a protože tady se přestávají v podstatě dělat. My v podstatě opravdu máme sebevražednou politiku, která vůbec není na ochranu ekologie, vůbec není na ochranu Evropy. To je likvidační.

Když jsem byl na Českém regulačním úřadě, tak jsme tehdy s paní předsedkyní Vitáskovou a s inženýrem Štěpánem, jako poradcem, a ještě s dalšími lidmi na energetickém úřadě, vymysleli takzvané „indikativní ceny“, kterými jsme vlastně zastropovali ceny tak, aby je dodavatelé nemohli

zvyšovat, protože už tehdy jsme, v roce 2016–2017 viděli tendenci ceny pořád zvedat. Ať už se to jmenovalo Green Deal, nebo to byly nějaké jiné důvody, „small cities“, prostě různé názvy. Ale vždycky snaha byla zvedat ceny. A někdy v roce 2019 Vláda Štěpán napsal krásný článek o Titaniku, že česká, a vůbec evropská energetika je Titanic, kde se nahoře na palubě tancuje, a dole už je voda. A všichni se tomu smáli. Tak tím navazuji na váš dotaz na predikci. Všichni se tomu smáli, že Štěpán, Noveský a další, jsou blázni, kteří malují „čerty na zeď“, jak říkáte. A v roce 2019 se to v podstatě u nás utrhlo, a utrhlo se to i v celé Evropě, a válka na Ukrajině je v podstatě záminka, i když to nějakým způsobem akcelerovala, protože to byla záminka, proč přestat brát laciný ruský plyn, a jak z nás udělat závisláky na něčem úplně jiném, protože nikdy nebudeme v plynu suverénní. Suverénní prostě nikdy nebudeme, vždycky budeme na někom závislí. A jak jsem tady říkal, mně je úplně jedno, jestli budeme závislí na tom, na tom, nebo na tom, vždycky budeme závislí, a žádný z dodavatelů není demokratický. To si řekněme zcela na rovinu. I když někteří se tak jmenují.

To znamená, že elektřinu umíme, umíme ji dělat dobře. Na jádro jsme byli opravdu velmoc, naše jaderné strojírenství je absolutně na špičce. Vždyť jaderné elektrárny jsme si postavili z větší části sami. To ne, že to stavěli Rusové. My jsme si to postavili z větší části sami. A tento potenciál ještě pořád máme. Spousta těchto odborníků tady žije, sousta z nich ještě neumřela ani v rámci covidové důchodové reformy, ani teď, v rámci další důchodové reformy, která se za reformu prohlašuje. Takže spousta důchodců, a spousta kvalitních lidí, odborníků, žije. Takže máme potenciál, ale nevyužíváme ho. A kdyby se tohle využilo, tak pořád můžeme zůstat velmocí, která bude exportovat elektřinu, a budeme z toho něco mít jako Česká republika. Ne tak, jak dneska říkám, že jsme nejlacinější výroba, a největší prodejní cena. My bychom opravdu tady mohli mít lacinou energii, a ještě na tom hodně profitovat.

**Martina:** Jak nadějeplně se díváte do budoucna ve smyslu citátu, který jste tady říkal, že „Čechům se rozsvítí, až se zhasne.“? Myslíte, že bychom to mohli stihnout dřív, nebo budeme potřebovat takto padnout?

**Ivan Noveský:** Udělám pro to, a můžu to slíbit i jménem všech kolegů, že pro to uděláme všechno, co bude v našich silách, a možná ještě kousek dál, aby se tady opravdu nezhaslo. Snažíme se o to, přesvědčujeme. Chodili jsme na demonstrace, ať už jako mluvčí, nebo jako diváci, protože víme, že lidi je potřeba informovat. Je fakt potřeba informovat lidi. Nemá cenu dělat nějaké násilné akce, to považuji za nesmysl. Ale je potřeba lidi informovat, aby věděli. Aby potom zase před volbami nenaletěli na to, že „někdo dobře vypadá, a tak mu to tam hodím. Tamhle ten je z velké strany, tak mu to tam hodím,“ a tak dál. Prostě lidé si musí uvědomit, a musí si taky sami vzít odpovědnost. Pokud si něco zvolí, pak bohužel musí trpět. A já chci, a všichni chceme, aby lidi trpěli jenom tak, aby to nebylo fatální. Aby Česká republika, česká ekonomika, česká energetika, průmysl a zemědělství, přežily. O to nám jde.

**Martina:** Pane Ivane Noveský, já vám moc děkuji za jasné, srozumitelné a přehledné zhodnocení naší energetické situace. Díky moc.

**Ivan Noveský:** Já děkuji též.

AUTOR: Ivan Noveský

ZDROJ: Radio Universum